

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za elektrotehniko

Ana Marija Turšič

Sodoben frekvenčni števec za območje radijskih frekvenc

Magistrsko delo

Mentor: prof. dr. Matjaž Vidmar

Ljubljana, 2014

1. Uvod

Tako kot na marsikaterem drugem področju, je tudi k razvoju frekvenčnih števecv v veliki meri pripomogla vojska. V času hladne vojne so znanstveniki za razvoj atomske bombe potrebovali napravo, ki bi štela impulze (delce) ionizirajočega sevanja razpadajočih atomov. To je sprožilo razvoj frekvenčnih števecv.

Začetki števecv frekvence segajo v začetek petdesetih let 20. stoletja, ko je Philips razvil dekadno števno cev z imenom E1T. Znala je šteti električne impulze in prikazati njihovo vsoto. Delovala je na osnovi katodne cevi z elektrostatičnim odklonom. Glede na vsoto prešteti električnih impulzov se je žarek odmikal v vodoravni ravnini in se na fluorescentnem zaslonu s skalo od 0 do 9 prikazal ob ustreznem številu. Več števnih cevi, povezanih v kaskado, lahko prikazuje večmestna števila, pri čemer prva cev prikazuje enice, druga desetice, tretja stotice, in tako dalje.

Ko je Hewlett-Packard leta 1952 predstavil svoj prvi digitalni elektronski števec, HP 524A, je bila to prelomnica na področju elektronske inštrumentacije. Merjenje frekvence do 10 MHz oziroma štetje zaporednih dogodkov v časovnem razmaku do 100 ns je postalo izvedljivo.

Odtlej so elektronski števci z nadaljnjim razvojem postajali vedno bolj uporaben in vsestranski pripomoček, ki je našel svoj prostor v laboratorijih, v proizvodnih linijah in servisnih centrih za telekomunikacije, elektroniko, v vojski, računalništvu, izobraževalnih ustanovah in v drugih industrijah. K širjenju nabora izdelkov in njihovih zmogljivosti na trgu števecv so med drugim prispevali: vzpon integriranih vezij, (višja hitrost delovanja in višja stopnja integracije MOS LSI vezij), ter kasneje mikroprocesor.

1.1 Osnova delovanja števecv frekvence

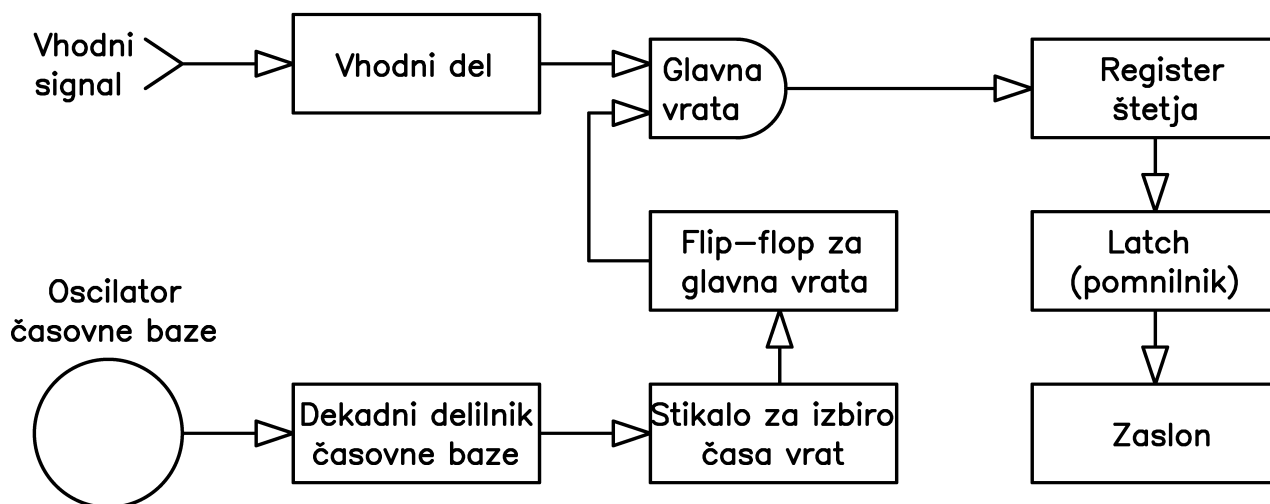
Frekvenco, f , ponavljajočega se signala, lahko definiramo kot število impulzov signala v časovni enoti. To je predstavljeno z enačbo (1.1):

$$f = \frac{n}{t} \quad (1.1)$$

kjer je n število impulzov signala, ki se pojavi v časovnem intervalu, t .

Če za t izberemo 1 sekundo, potem je frekvenca izražena v impulzih na sekundo oziroma v Hertzih (Hz).

Kot nakazuje enačba (1.1), števci frekvence merijo frekvenco tako, da preštejejo število impulzov, n , (naraščajoče ali padajoče fronte signala) v točno določenem časovnem intervalu intervalom, t . Osnovni blokovni načrt preprostega števca frekvence je narisana na Sliki 1.1.

Slika 1.1: Osnovni blokovni načrt števca frekvence

Vhodni signal se v vhodnem delu preoblikuje do oblike, ki je združljiva z notranjim vezjem števca, torej z zahtevami uporabljene družine logičnih vezij. Vhodni del mora zagotoviti primerno vhodno občutljivost in vhodno impedanco. Vhodni del je lahko sklopljen izmenično ali pa enosmerno. Vhodni del lahko vsebuje histerezo za čiščenje nizkofrekvenčnih signalov.

Preoblikovani signal, ki pride na vhod glavnih vrat, je niz pulzov, kjer vsak pulz predstavlja en dogodek vhodnega signala. Ko so glavna vrata odprta, pulzi potujejo skozi vrata in se seštevajo v registru štetja. Od časovne baze je odvisno, koliko časa bodo glavna vrata odprta, kar je določeno s časovnim intervalom, t . Iz enačbe (1) je razvidno, da je natančnost meritve frekvence odvisna od natančnosti, s katero je določena časovna baza oziroma časovni interval. Zato večina števcov za osnovo časovne baze uporablja stabilne kristalne oscilatorje s frekvenco 1, 5 ali 10 MHz (TCXO, OCXO).

Ločljivost, L , frekvenčnega števca je neposredno povezana s časom vrat, t , natančneje, ločljivost je recipročna vrednost časa vrat in se meri v Hz oz v s^{-1} , kar prikazuje enačba (1.2).

$$L = \frac{1}{t} \quad (1.2)$$

Za ločljivost 1 Hz je torej potreben čas vrat 1 s, za ločljivost 10 Hz desetkrat manj, torej 0.1 s in tako dalje. Ker je rezultat meritve celo število, bo vedno opletal med najmanj dvema sosednjima vrednostima.

Delilnik časovne baze signal iz oscilatorja preoblikuje v niz pulzov, katerih frekvenca se izbira v dekadnih stopnjah s stikalom. Frekvenco časovne baze krmili flip-flop glavnih vrat. Časovni interval, t , oziroma čas vrat, je določen s periodo izbranega niza pulzov, ki izhajajo iz delilnika časovne baze.

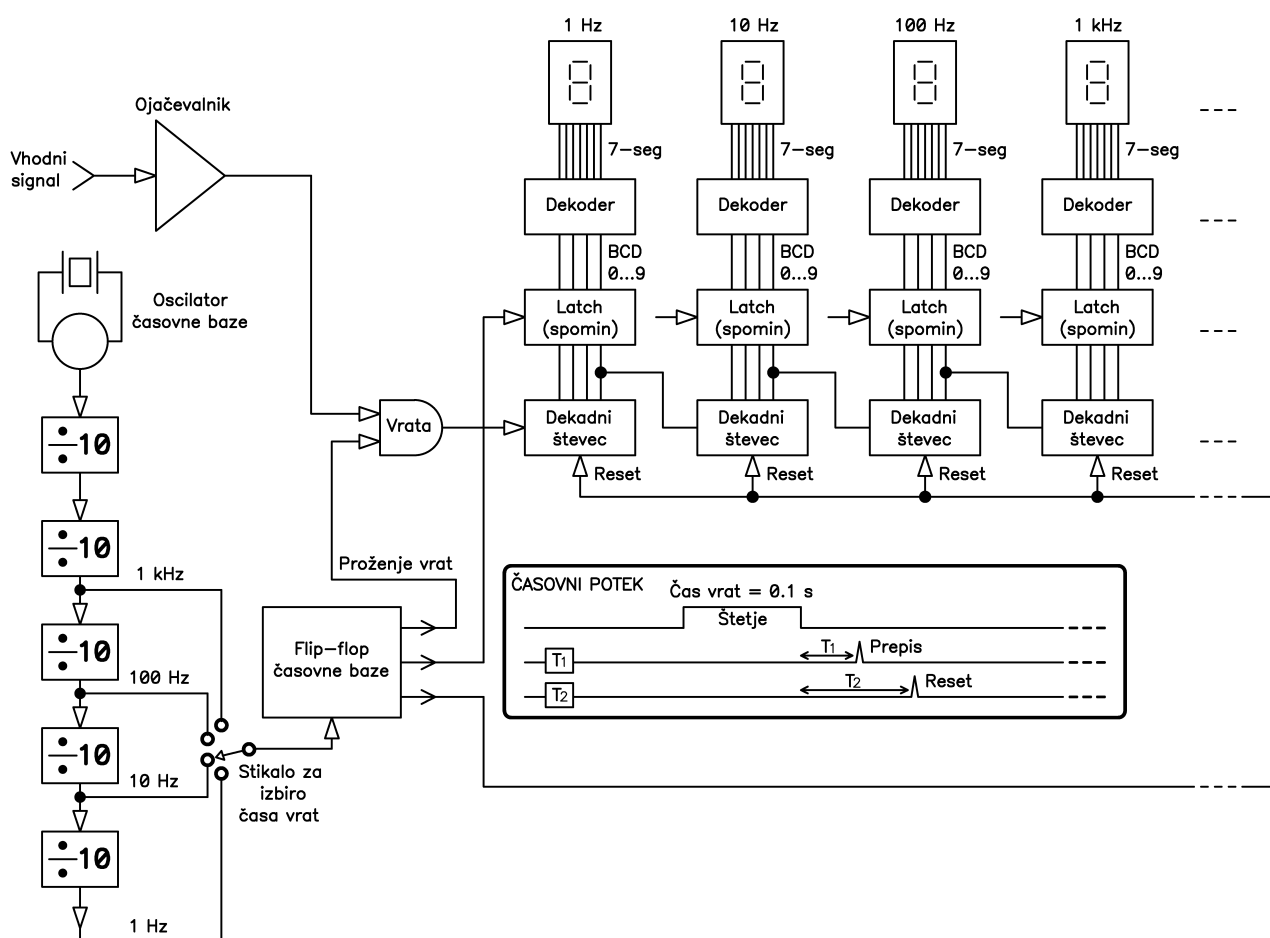
Klasični števci frekvence so desetiški. Vsaka desetiška številka ima svoj desetiški števec, svoj vmesni pomnilnik (latch) in svoj dekoder, ki številko iz BCD (Binary Coded Decimal) pretvori v obliko, primerno prikazovalniku: posamezne lučke, nixie cev oziroma sedem-segmentni prikazovalnik. Na vsak desetiški števec je napeljan reset. Vmesne

pomnilnike proži signal za prepis.

Vezje s flip-flop-om glavnih vrat proizvaja vse tri krmilne signale: vrata, prepis in reset. Zaporedje dogodkov pri meritvi je sledeče: v času, ko so vrata odprta, se preštejejo cikli vhodnega signala in se zapišejo v dekadni števec. Ko se vrata zaprejo, sledi prepis v spomin, nato se v dekoderju preoblikuje v primerno obliko za izpis na zaslon. Končno se sproži ukaz reset, ki ponastavi dekadne števce, da so pripravljeni na novo meritev.

Izmerjena frekvenca je nato numerično prikazana na zaslonu. Na primer, če je število impulzov, ki jih prešteje register štetja, enako 100.000, in je čas vrat enak eni sekundi, to pomeni, da je frekvenca vhodnega signala enaka 100.000 Hz.

Poenostavljen načrt s časovnim potekom signalov iz časovne baze prikazuje Slika 1.2.

Slika 1.2: Načrt števca in časovni potek signalov iz časovne baze

Omejitev vseh števcev frekvence je najvišja dopustna frekvenca štetja. Za merjenje še višjih frekvenc v radijskem in mikrovalovnem vezju potrebujemo dodatna vezja na vходу. Sinusne periodične signale zelo visokih frekvenc lahko s pomočjo lokalnega oscilatorja znane frekvence mešamo na primerno nižjo medfrekvenco, obvladljivo s strani frekvenčnega števca. Proizvajalci merilne opreme so vhodni del števcev najprej opremili z ročno nastavljivim lokalnim oscilatorjem in kasneje še s samodejno nastavljivim. Nekateri mikrovalovni frekvencometri so znali svoja vrata sinhronizirati celo na frekvenco ponavljanja radarskih impulzov.

Frekvenčnemu števcu lahko dodamo tudi zunanji digitalni preddelilnik. Slaba lastnost preddelilnika je, da upočasnjuje meritev oziroma poslabša ločljivost meritve za svoj faktor deljenja frekvence (modulo). Predelilnik je izdelan v hitri logični družini, običajno ECL in je opremljen z lastnim vhodnim delom s predojačevalnikom. Predelilnik ima običajno en sam izhod zadnje stopnje deljenja in nima nobenega krmilnega vhoda za reset. Ker notranje stanje večstopenjskega preddelilnika ni dostopno in nanj ne moremo vplivati, lahko kvečjemu upočasnim meritev za faktor deljenja preddelilnika, oziroma se zadovoljimo z nižjo ločljivostjo meritve.

Ločljivost, L , je pri števcih frekvence s preddelilnikom poleg časa vrat, t , povezana tudi s številom stopenj deljenja, torej z modulom N , kar prikazuje enačba (1.3).

$$L = \frac{N}{t} \quad (1.3)$$

Iz enačbe (1.3) sledi, da je za isto ločljivost (npr. 10 Hz) pri manjšem modulu oziroma odsotnosti ($N=1$) preddelilnika, potreben čas vrat manjši kot pri večjem modulu. Z drugimi besedami, bolj kot delimo vhodno frekvenco, počasneje dobimo rezultat meritve, saj je čas vrat daljši, ob dejstvu, da obdržimo enako ločljivost.

Osnovni frekvenčni števec v tehnologiji TTL običajno dosega frekvenčno mejo okoli 50MHz, v sodobnih CMOS tehnologijah nekaj sto MHz. Predelilniki dosega frekvence od 1GHz do preko 20GHz. Modulo deljenja preddelilnika je lahko desetiški za preprosto uporabo oziroma dvojiški za najvišjo možno frekvenco štetja. Najvišja možna frekvenca štetja preprečuje, da bi vhodni ojačevalnik preddelilnika vseboval histerezo. Spodnja frekvenčna meja preddelilnika je zato omejena na 30MHz ali več.

Pri marsikaterem števcu frekvence predstavlja težavo tudi slaba izvedba vhodnega dela, ki ima neprimerno vhodno impedanco in je opremljen z neustrezno sondo.

Pomankljivost večine frekvenčnih števcov je tudi to, da merilnik ne preverja niti uporabniku ne sporoča, ali je jakost vhodnega signala znotraj meja, v katerih vhodni del lahko deluje in števec zanesljivo šteje. Večina števcov se pri tem zanaša na opazovanje uporabnika, ki ocenjuje zanesljivost meritve iz opletanja rezultata, česar ne moremo imeti za objektivno meritev.

Klasični števci frekvence imajo to nezaželeno značilnost, da kljub konstantnemu vhodnemu signalu, torej ko spreminjanja frekvence ni, preštejejo in izpišejo en impulz, kar ni točno. Razlog za to se skriva v izvedbi vrat. Vhoda v vrata sta dva, prvi je neznana frekvenca, drugi pa signal iz časovne baze, ki določa interval, v katerem so vrata odprta. V primeru, ko je vhodni signal konstanten, brez impulzov in ga na primer predstavlja logična enica, „1“, potem vsakokrat v času, ko so vrata odprta, register štetja našteje en impulz (1 Hz), čeprav tega v resnici ni, in se izpiše na zaslon.

2. Sodoben frekvenčni števec za območje radijskih frekvenc

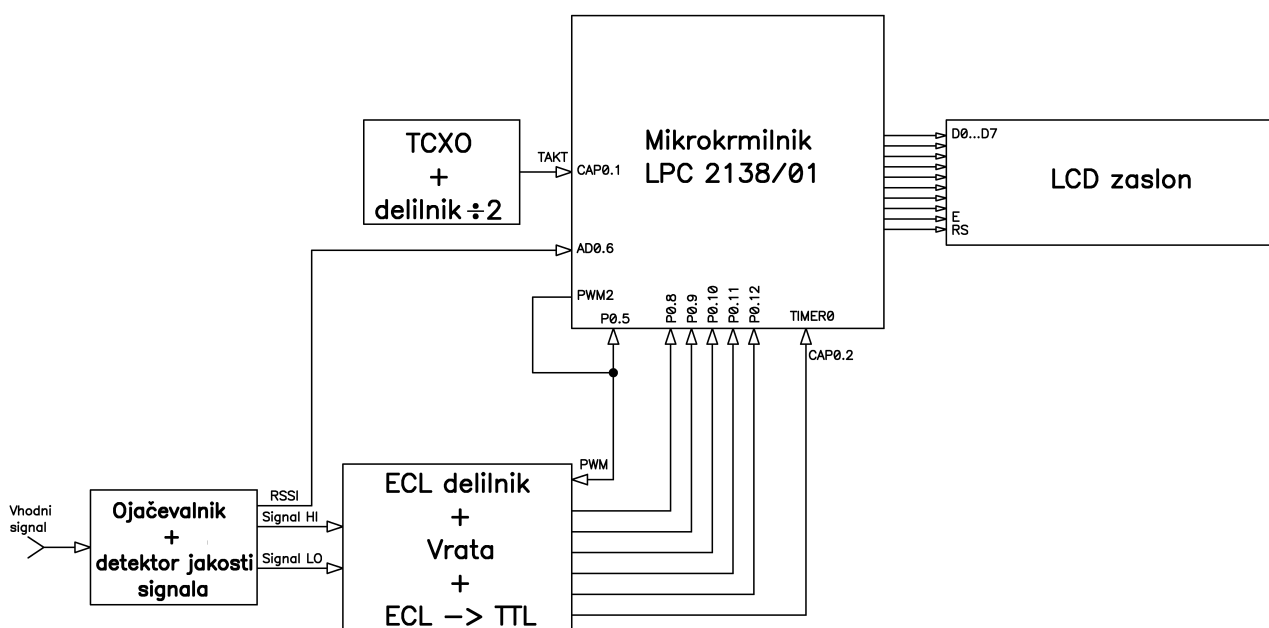
2.1. Zasnova sodobnega števca

V tej nalogi smo iskali izvedbo frekvenčnega števca, ki bi dosegel čim višjo vhodno frekvenco v neposrednem štetju, torej brez uporabe preddelilnikov. Hkrati naj merilnik preverja in prikazuje tudi jakost vhodnega signala kot potrditev pravilnosti meritve.

Sodoben frekvenčni števec, ki je predmet te naloge, deluje brez preddelilnika, vendar vlogo deljenja vhodne frekvence prav tako igrajo hitra ECL vezja. Za pomembno razliko od običajnih števecov z ECL preddelilnikom, ta v prvi stopnji poleg delilnika vsebuje tudi vrata. Vse ostale naloge frekvenčnega števca opravlja mikrokrmilnik z 32-bitnim procesorjem ARM7 in bogatim naborom vhodno/izhodnih enot.

Mikroprocesor omogoča, da števca ni potrebno ponastavljati za vsako meritev. Rezultat štetja je preprosto razlika med starim in novim stanjem števca, ki jo izračuna mikroprocesor. Obdelava v mikroprocesorju poteka v dvojiški obliki, tudi vsi števci so dvojiški, kar se odraža v hitrejšem delovanju inštrumenta in višji gornji frekvenčni meji. Rezultat meritve se v desetiško obliko pretvori šele tik pred izpisom na zaslon.

Osnovni blokovni načrt sodobnega frekvenčnega števca je prikazana na Sliki 2.1.

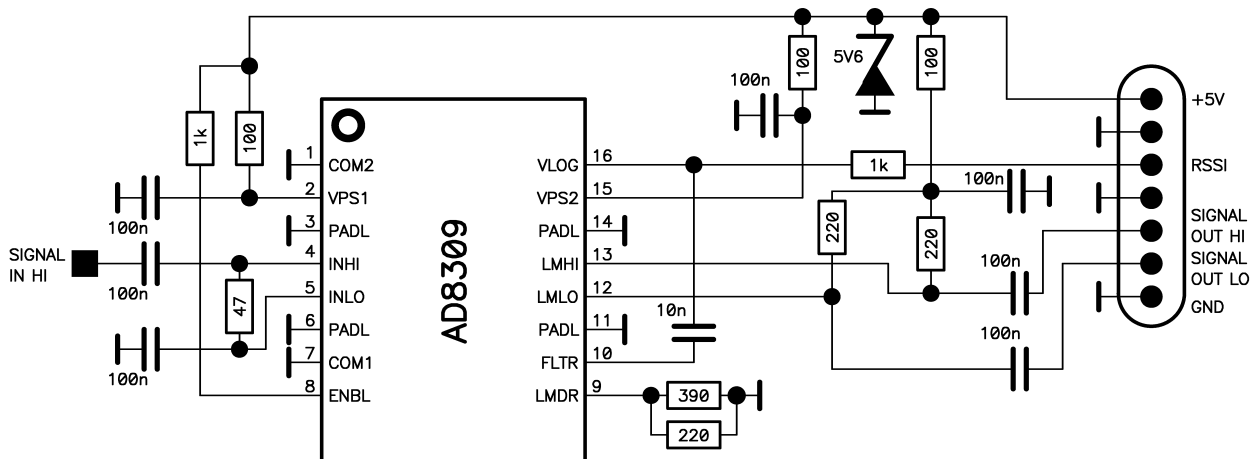
Slika 2.1: Osnovna blokovna shema sodobnega frekvenčnega števca

2.1. Vhodni del števca

Prvi člen frekvenčnega števca je čip AD8309, ki vsebuje ojačevalnik-omejevalnik in logaritemski detektor jakosti vhodnega signala. Ojačevalnik-omejevalnik krmili digitalni del števca z oblikovanim signalom znane jakosti. Logaritemski detektor meri jakost vhodnega signala v razponu 100dB. Delovanje ojačevalnika-omejevalnika in logaritemskega

detektorja je zagotovljeno v razponu frekvenc od 5MHz do 500MHz. S popravki v programski opremini mikrokrmilnika smo uspeli doseči zadovoljivo delovanje vezja AD8309 v razponu od 2MHz do 800MHz.

Neznani signal iz sonde z zanko oziroma drugega nizkoimpedančnega vira pripeljemo preko SMA vhoda na ploščico s čipom AD8309. Kondenzatorja 100nF poskrbita za izmenični sklop in pravilno delovno točko AD8309. Upor 47Ω poskrbi za vhodno zaključitev približno 50Ω za izmenične signale. Inštrument je namenjen meritvam (približno) sinusnih signalov, zato izmenični sklop zadostuje in ne potrebujemo enosmernega. Podroben načrt vezja je predstavljen na Sliki 2.2.

Slika 2.2: Podroben načrt vezja za čip AD8309

Nato se v čipu AD8309 signal ojača ter se mu hkrati izmeri logaritemska vrednost. Velikost ojačanja se nastavlja z uporom na pinu LMDR (pin št. 9). Po poskusih se je za optimalno vrednost pokazala upornost $140\ \Omega$ ($390\ \Omega \parallel 220\ \Omega$). Zener dioda 5.6 V ima vlogo prenapetostne varovalke. Pri nastavljanju velikosti ojačanja je potrebno paziti, da ne nastavimo previsoke vrednosti, saj se potem (preveč ojačan) izhodni signal sklopi nazaj na vhod in vezje lahko prične samooscilirati.

2.2. Delilniki ECL in vrata

Ojačan merjeni signal pripeljemo na ECL vezja. Pred deljenjem signal zopet izmenično sklopimo preko 100 nF kondenzatorjev ter ga ponovno ojačamo z ECL čipom MC10EL16. Ponovno ojačanje in omejevanje je potrebno, ker signala s čipom AD8309 ne moremo ojačati do ravni, potrebne za krmiljenje nadaljnjih ECL flip-flopov. Ti namreč zavoljo hitrejšega delovanja ne vsebujejo ojačevalnika, za razliko od nekaterih drugih delilnikov.

Merjeni signal nato pripeljemo na čip MC100EL52 (D flip-flop), ki skupaj s čipom MC100EL58 (2:1 multiplekser) tvori navidezni JK flip-flop. Vhod D čipa MC100EL52 je vezan na izhod multiplekserja. Izhoda Q oziroma $\bar{Q}$ D flip-flopa krmilita vhoda multiplekserja in ostale flip-flope v števeni verigi. Merjeno frekvenco pripeljemo na vhoda CLK in $\bar{CLK}$ D flip-flopa, ker diferencialno (dvofazno) krmiljenje omogoča višjo frekvenco delovanja.

Signal vrat frekvenčmetra proizvaja notranji časovnik mikrokrmilnika na izhodu

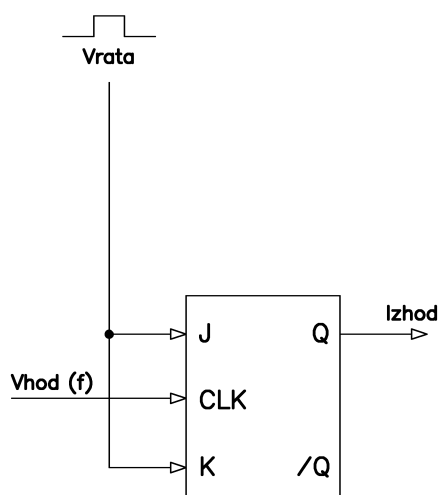
PWM2. Vrata peljemo na vhod Select multiplekserja, ki zaustavlja oziroma sprošča štetje celotne verige, torej se obnaša kot (negirana) vzporedna vezava vhodov J in K. Ko je PWM2 oziroma Select visok (logična enica), D flip-flop ob vsakem taktu prepisuje staro stanje. D flip-flop tedaj ne šteje, je zaustavljen in posledično tudi celotna veriga flip-flopov za njim. Ko je PWM2 oziroma Select nizek (logična ničla), D flip-flop ob vsakem taktu menja stanje. D flip-flop tedaj šteje in deli frekvenco z dva, kar potem šteje naslednji flip-flop v verigi.

Opisana rešitev omogoča točnejše štetje od običajnih IN vrat na vhodu števca. V primeru, da je vhodni takt zaustavljen v stanju logične enice ali logične ničle (vseeno), JK flip-flop z zaustavljenim taktom nikoli ne šteje, ne glede na impulze na vhodih JK oziroma na vhodu Select opisane navidezne izvedbe JK flip-flopa. Posledica tega je, da rezultat meritve s takšnim števcem bolj točen in manj opleta.

Navidezni JK flip-flop, sestavljen iz dveh ločenih ECL čipov, ima tudi eno slabo lastnost. Zakasnitve posameznih ECL čipov se seštevajo. Gornja frekvenčna meja MC100EL52 naj bi bila po podatkih proizvajalca 2.8GHz. Sestavljeni navidezni JK flip-flop doseže najvišjo frekvenco štetja le 1.2GHz, kar pa je še vedno boljše od vrednosti, ki jo izračunamo iz navedenih zakasnitev v podatkih proizvajalca.

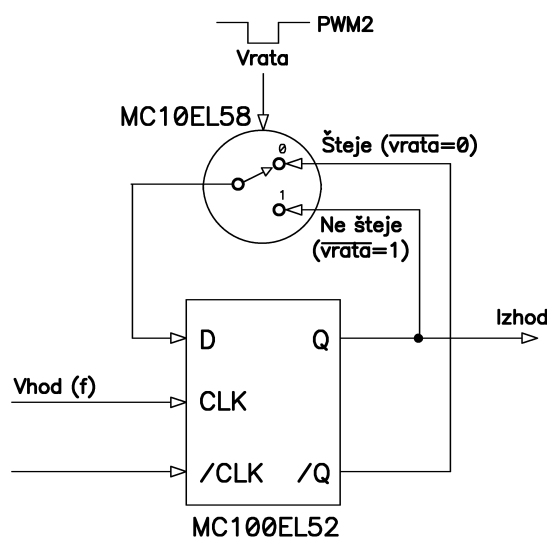
Načrt vezave čipov MC100EL52 in MC10EL58 ter primerjava med običajnim JK flip-flopom ter sestavljenim navideznim sta predstavljena na Sliki 2.3.

Običajen JK flip–flop:

Vrata	J	K	TAKT	Qn
Ne šteje (0)	0	0	↑	Qn-1
/	0	1	↑	0
/	1	0	↑	1
Šteje (1)	1	1	↑	$\overline{Qn-1}$

Sestavljen JK flip–flop
(D flip–flop + 2:1 mux):

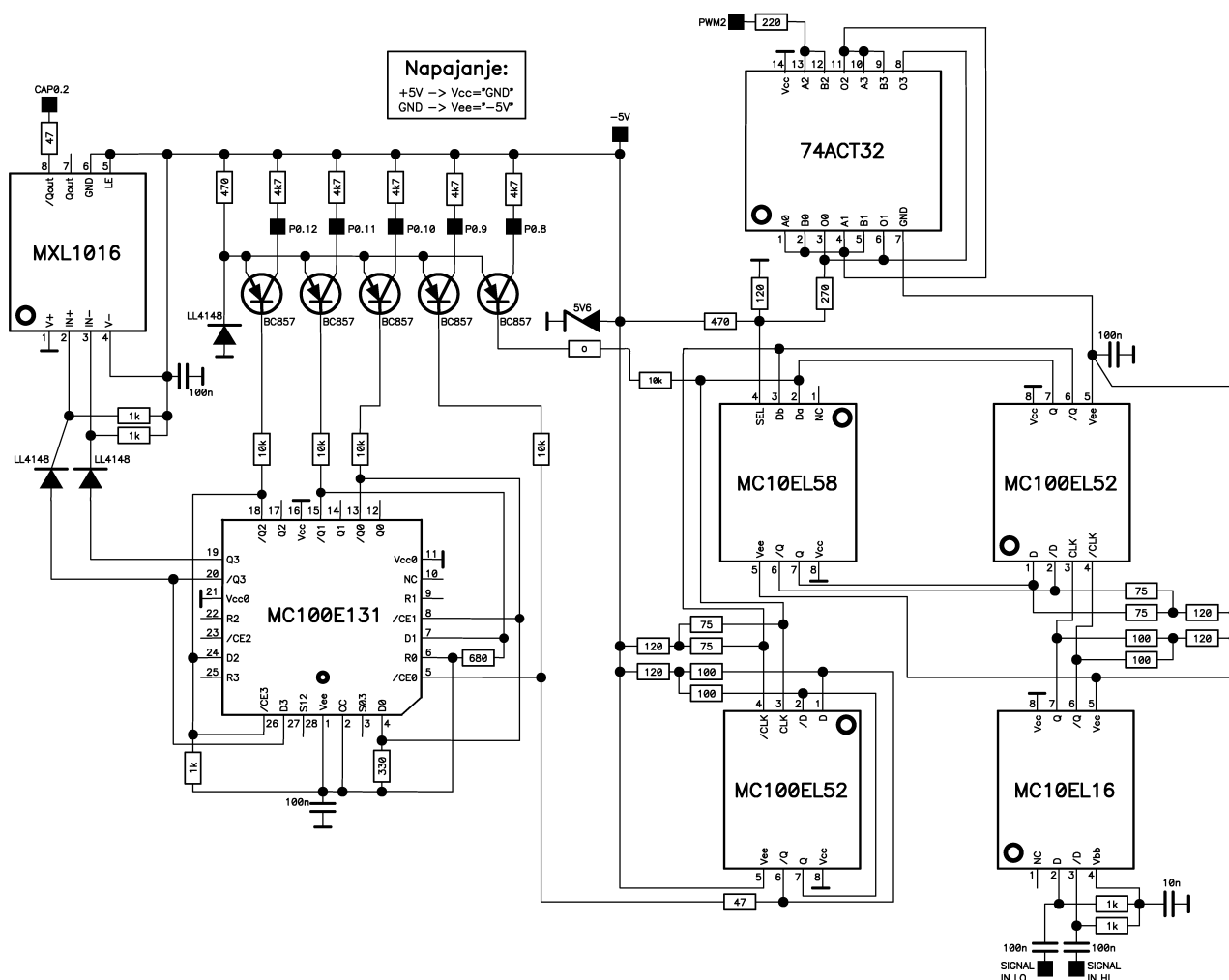

$\overline{Vrata}$	TAKT	Qn
Ne šteje (1)	↑	Qn-1
Šteje (0)	↑	$\overline{Qn-1}$

Slika 2.3: Primerjava izvedbe običajnega in sestavljenega navideznega JK flip-flopa ter načrt vezave slednjega

Signal PWM2, ki proži vrata, je potrebno zaradi različnih napetostnih nivojev delovanja ECL vezij in mikrokrmilnika prej ustrezno prilagoditi. To nalogo opravi čip 74ACT32, ki lahko sprejme različne vhodne napetosti, izhodi iz njega pa so točno definirane napetosti. Tako sprejme signal iz procesorja na približno 3.3 V in ga ojača na 5 V, kolikor znaša njegova napetost napajanja. Nato napetost signala s pomočjo uporov (270 Ω , 120 Ω , 470 Ω) znižamo na napetost 4.2 V (točno 4.25 V), kar predstavlja enico za (P)ECL vezja, medtem ko nivo napetosti okrog 3 V zanje pomeni ničlo. Na ta način opravimo pretvorbo iz TTL nivoja na ECL nivo. Slika 2.4 prikazuje podroben načrt celotnega vezja ECL delilnikov.

Slika 2.4: Shema vezja ECL delilnikov

Prvemu flip-flopu z MC100EL52 in MC10EL58 sledi asinhrona (ripple clocking) veriga števcov: pet ECL flip-flopov: še en MC100EL52 in štiri flip-flopi vezja MC100E131 ter števec TIMER0 v mikrokrmilniku LPC2138/01. Skupno vsebuje števec šest ECL flip-flopov, ki delijo vhodno frekvenco 1GHz s 64, kar daje približno 15MHz oziroma ravno toliko, kolikor je TIMER0 v mikrokrmilniku še sposoben obdelati.

TIMER0 krmilimo preko vhoda CAP0.2, ki zahteva TTL ravni signalov. Pretvorbo iz

ECL na TTL opravi ultra-hiter primerjalnik MXL1016 s frekvenčno mejo 100MHz. Ker ECL flip-flopov ne uporabljamo kot predelilnik, pač pa kot števec, moramo mikrokrmilniku zagotoviti vpogled v vsebino vseh ECL stopenj, ne samo zadnje. Na srečo mikrokrmilnik opazuje vse stopnje razen zadnje v zaustavljenem stanju, torej je dostop do njih lahko razmeroma počasen.

Izhodne signale prvih pet ECL flip-flopov: oba MC100EL52 in prvi trije flip-flopi iz MC100E131 na TTL ravni pretvori pet razmeroma počasnih ojačevalnikov s PNP tranzistorji BC857. Mikrokrmilnik odčita te signale na vseh P0.8, P0.9, P0.10, P0.11 in P0.12. Mikroprocesor omogoča izračun frekvence kot razliko dveh odčitkov števca, torej ponastavljanje števca za novo meritev ni potrebno niti ni potreben reset ECL flip-flopov.

2.3. Vroča masa, vhodne logične ravni in zaključitve izhodov ECL vezij

ECL vezja delujejo na nestandardnih napetostnih nivojih, običajno v negativnem načinu, tako da je pozitiven pol napajalne napetosti vezan na maso, za razliko od večine ostalih vezij, kjer je na maso vezan negativen pol napajalne napetosti. Razlog za takšno vezavo tiči v tem, da se na tak način zmanjša vpliv nihanja napetosti na logičnih nivojih, saj so ECL vezja bolj občutljiva na šum na vhodu V_{CC} in so pretežno imuna na šum na vhodu V_{EE} . Običajno je pri vezjih masa tista, ki zagotavlja najnižje motnje, zato ECL čipi delujejo s pozitivno (vročo) maso.

Delilniki ECL so vgrajeni na dvostransko tiskano vezje, kjer ena stran ni jedkana in predstavlja ravnino mase za ECL vezja, povezano na +5V za vse ostale gradnike frekvenčnega števca. ECL logično enico predstavlja raven -0.8V pod maso V_{CC} oziroma +4.2V nad V_{EE} , logično ničlo pa -2V pod maso V_{CC} oziroma +3V nad V_{EE} . Pri uporabi ECL vezij moramo paziti predvsem na pravilno napetost logične enice, ker previsoka vhodna napetost pošlje tranzistorje v nasičenje, kar zelo upočasni delovanje.

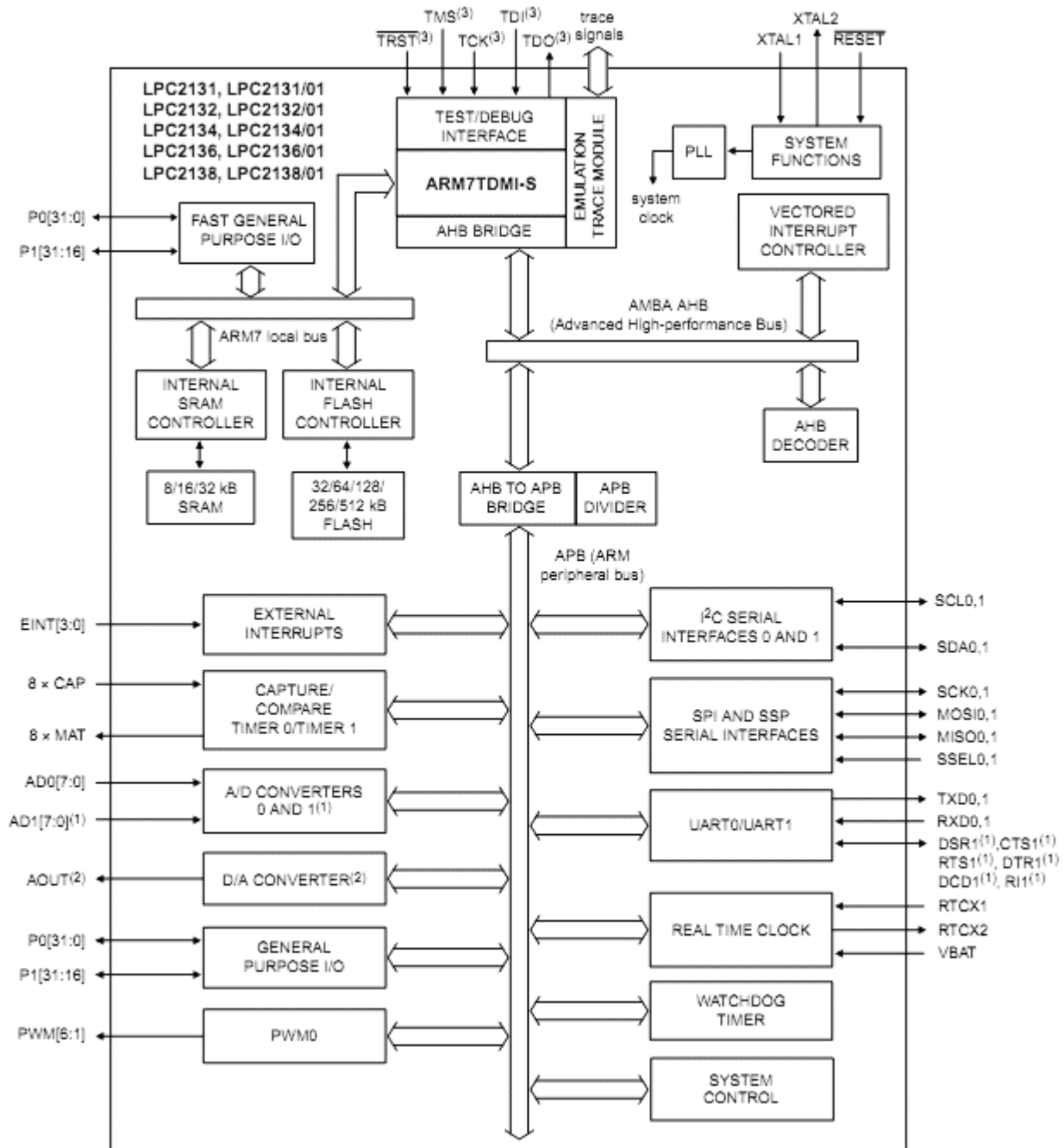
Izhodi ECL vezij so odprti emitorji NPN tranzistorjev, ki zahtevajo zunanje zaključitvene upore. Najzahtevnejše so zaključitve pri najvišjih frekvencah, zato imajo vezja MC10EL16, MC100EL52 in MC10EL58 zaključena oba izhoda z upori zelo nizkih vrednosti. Flip-flopi iz MC100E131 imajo zaključene samo uporabljene izhode in to na uporih čedalje višjih vrednosti, kot se frekvenca delovanja znižuje. Neuporabljeni izhodi MC100E131 so nezaključeni.

2.4 Mikrokrmilnik LPC2138/01

Srce frekvenčnega števca predstavlja 32-bitni mikrokrmilnik LPC2138/01 s procesorjem ARM7TDMI-S, ki izvršuje nabor ukazov ARMv4T. Njegov načrt je prikazan na Sliki 2.5.

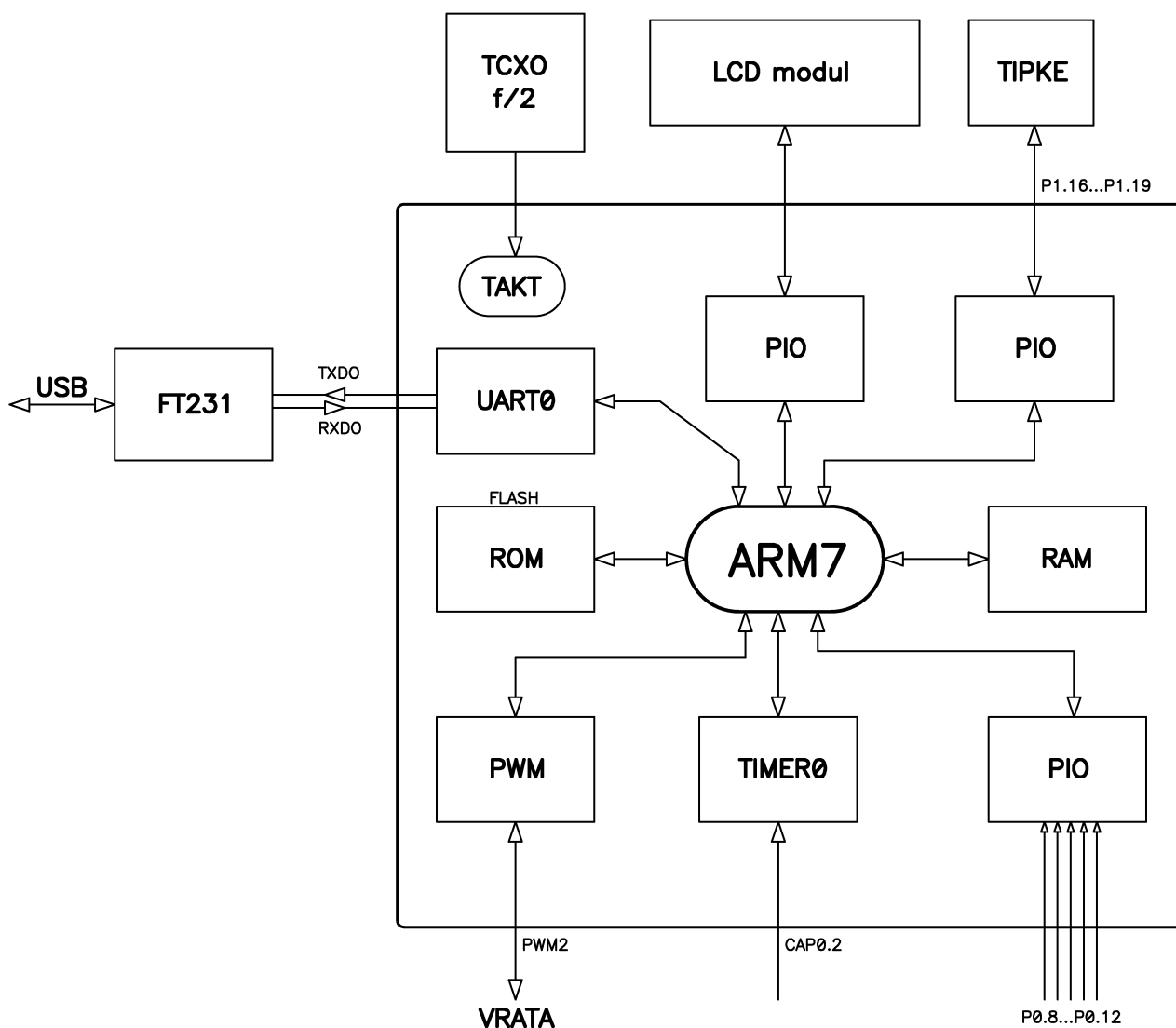
Popraviti vrstni red, najprej zahteve in potem izvedba.

Kaj od navedenega potrebujemo v frekvenčnem merilu in kako smo to uporabili? Kaj smo še dodali in zakaj? Števcji? TCXO? USB? LCD? Tipke?

Blokovni načrt mikrokrmilnika LPC2138/01 je na Sliki 2.6.

Slika 2.6: Blokovni načrt mikrokrmilnika LPC2138/01

2) Za signal vrat števca frekvence smo uporabili signal PWM iz mikrokrmilnika. PWM (Pulse Width Modulator) temelji na števcu (Timer), ki šteje cikle zunanje ure (Peripheral Clock-PCLK) in proizvaja prekinitve oziroma druge dogodke, ko se vrednost števca ujema z enim od sedmih primerjalnih registrov (match register 0...6). Vsak primerjalni register ima še svojo senco (shadow register), da lahko vse primerjalne registre nastavimo istočasno na novo vrednost.

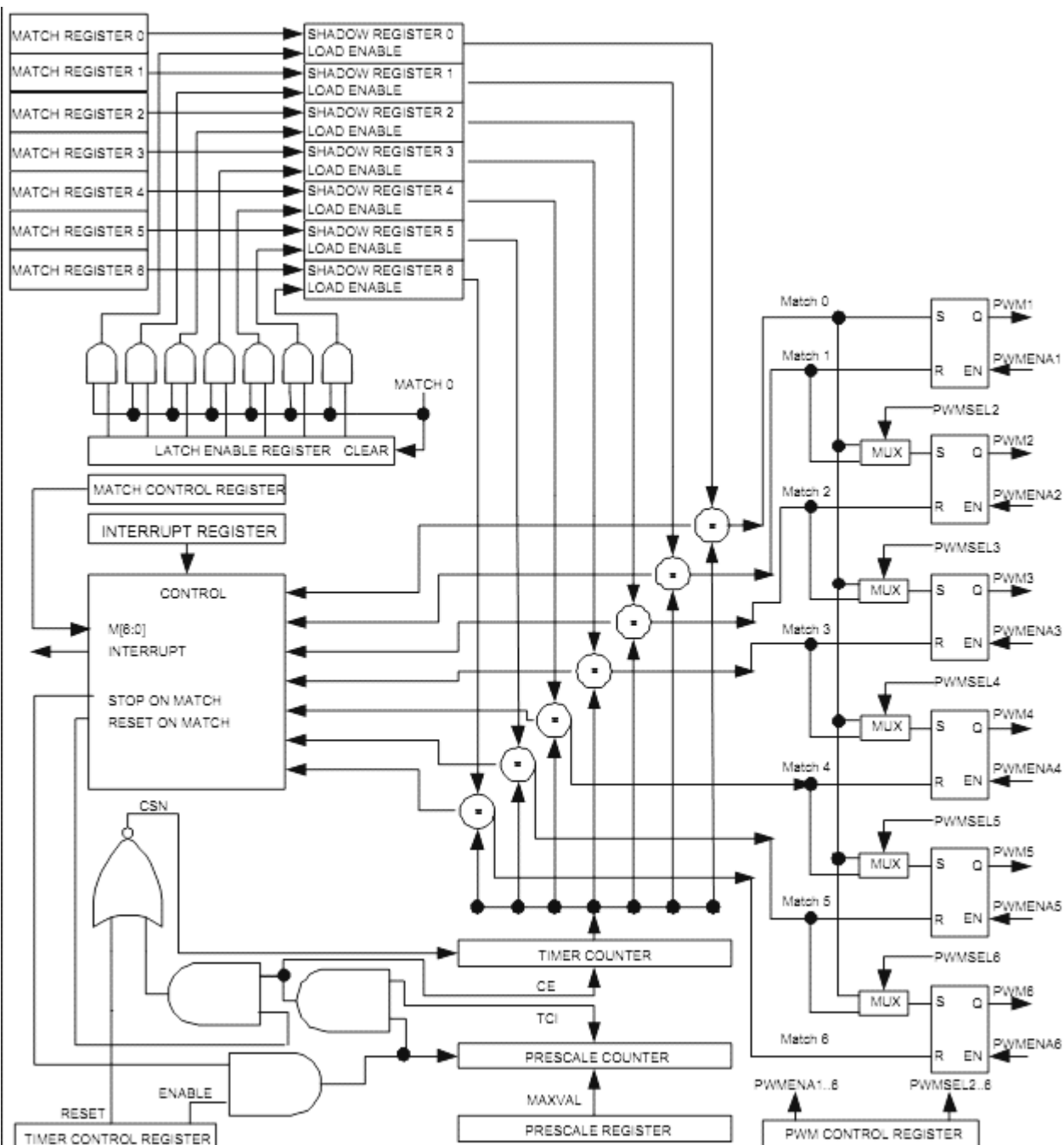

Fig 53. PWM block diagram

Na ujemanju s primerjalnimi registri deluje tudi PWM. Ta omogoča upravljanje nad naraščajočimi in padajočimi frontami izhodov PWM, kar pomeni široko uporabnost. Dve primerjavi sta potrebni za izhod PWM signala, ki ima nadzor nad eno od front, naraščajočo ali padajočo. En register (MR0) nadzira štetje in ponastavi števec ob ujemanju. Drugi upravlja s položajem ene od front izhoda PWM.

Za izhod PWM signala, ki ima nadzorovani obe fronti, tako naraščajočo kot tudi padajočo, so potrebne tri primerjave. Tako kot v prejšnjem primeru za ponastavljanje števca skrbi MR0. Druga dva registra določata položaj front PWM signala, kjer en od registrov proži naraščajočo fronto, drugi pa za padajočo. Prav slednjo možnost uporabljamo v opisani izvedbi frekvenčnega števca, saj omogoča večjo svobodo pri izvedbi programske opreme.

Kaj smo uporabili in kaj je neuporabljeno? Kaj smo premostili?
Ne uporabljamo match registrov. Preskaler smo premostili.

3:2 Count Input Select: 10 (CAP0.2 for TIMER0)

3) Vhodne vrednosti za meritev frekvence so prvih 5 bitov iz posameznih stopenj ECL delilnikov, zadnji, šesti bit pa pripeljemo na vhod TIMER0. Ta je sestavljen iz 32-bitnega števca (Timer Counter) in 32-bitnega registra preddelilnika (Prescaler Register). Preddelilnik je neuporabljen: premoščen je tako, da deli z 1. Šesti bit ECL delilnika štejemo na obeh frontah z nastavitvijo Counter Control Register.

Kakšna je naša omejitev za vhodno frekvenco Timer0? Koliko je PCLK? Effective processing of the externally supplied clock to the counter has some limitations. Since two successive rising edges of the PCLK clock are used to identify only one edge on the CAP selected input, the frequency of the CAP input can not exceed one fourth of the PCLK clock. Consequently, duration of the high/low levels on the same CAP input in this case can not be shorter than $1/(2 \times \text{PCLK})$

Program prebere 5 bitov iz ECL delilnika in 32bitov iz Timer0. Vsebinsko Timer0 zamakne za pet dvojiških mest v levo in zavrže gornjih 5 bitov. Na spodnjem koncu program doda 5 bitov iz ECL delilnika za 32-bitno meritev. Program ne ponastavlja števec, pač pa rezultat štetja izračuna tako, da od nove vrednosti štetja odšteje staro vrednost.

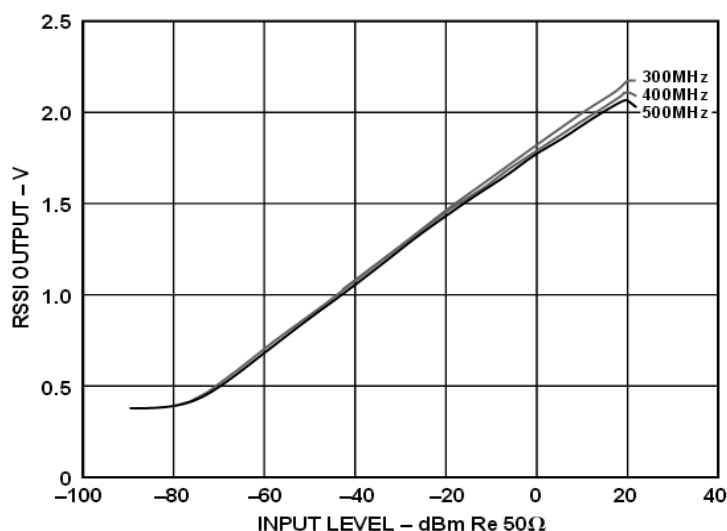
4) kako deluje meritev jakosti signala in povprečenje

5) Pretvorba iz dvojiškega v desetiški zapis števila se izvrši v procesorju. Rezultat štetja (izmerjeno frekvenco) v dvojiškem zapisu se deli z deset. Ostanek se shrani na sklad, kvocient pa se ponovno deli z deset, ostanek se shrani na sklad. To se ponavlja, dokler ne pridemo do konca zanke, ki je toliko dolga, kolikor je mest za izpis, v našem primeru je teh deset.

6) Celoten program

7) Rezultate meritev pošiljamo tako na LCD zaslon kot tudi na USB izhod, da jih lahko spremljamo in beležimo na osebнем računalniku. Krmilniku Hitachi HD44780, katerega del je LCD zaslon, pošljemo znake, ki jih želimo izpisati na zaslonu. Ti znaki se zapišejo v pomnilnik (RAM) krmilnika. Z naslednjim ukazom iz procesorja se znaki iz pomnilnika HD44780 izpišejo na zaslon. **Moram dodati več razlage, USB**

8) Vhodni ojačevalnik in omejevalnik ter logaritemski detektor AD8309 za naš frekvenčni števec ženemo preko njegovih zagotovljenih frekvenčnih zmogljivosti. Že brez tega se razmerje med vhodnim in izhodnim RSSI signalom na zgornji meji razlikuje za različne frekvence. To prikazuje Slika 2.7.

Slika 2.7: Razmerje med vhodnim in izhodnim RSSI signalom pri različnih frekvencah (vir: DataSheet AD8309, str. 5)

Pri frekvencah, višjih od zagotovljene 500 MHz se ta razlika le še poveča.

TABELA...

napisati tabelo

Mikrokrmilnik daje maneverski prostor, da to razliko programsko kompenziramo z linearizacijo krivulje frekvenčnega odziva. Na podlagi meritev z nekompensirano decibelsko skalo smo določili, kolikšen mora biti popravek amplitude. Ta znaša 17% pri frekvenci 500 MHz. Linearizacijo izvedemo tako, da s pomočjo izmerjene vrednosti frekvenca preračunavamo amplitudo. In sicer tako, da shranimo izmerjeno vrednost frekvenca (f) in jo delimo s popravkom ($3 \cdot 10^6 = 500.000 / 17\%$). Nato prištejemo začetno vrednost 1024 (2^{10}), kakor kaže enačba (2.1).

$$f_s * 1024 = 1024 + \frac{f * 1024}{\frac{500 \text{ MHz}}{0.17}} \quad (2.1)$$

Z dobljenim številom ($f_s \cdot 1024$) izračunamo novo decibelsko skalo, tako da nepopravljeno

skalo (ena od konstant mikrokrmilnika) delimo s tem številom. Tako dobimo vrednost skale, s pomočjo katere izračunamo še začetek uporabne skale. To storimo tako, da število (ena od konstant mikrokrmilnika), ki predstavlja začetek uporabne skale pri -60 dBm, delimo s pravkar izračunano skalo. Na ta način prilagodimo decibelsko skalo za izpis jakosti signala za točno tisto frekvenco, ki jo trenutno merimo.

En smiseln opis bi vseboval naslednje:

- 1) kaj vsebuje mikrokrmilnik LPC2138, na splošno brez podrobnosti,
- 2) kako deluje PWM, ki smo ga uporabili za signal vrat, v podrobnosti,
- 3) kako deluje TIMER0, ki smo ga uporabili za štetje, v podrobnosti,
- 4) kako deluje meritev jakosti signala in povprečenje,
- 5) kako ste naredili pretvorbo iz dvojiškega v desetiški zapis števila,
- 6) kako deluje celoten program, njegov potek,
- 7) kako pošiljamo rezultate na LCD in na USB,
- 8) kako ste popravili frekvenčni odziv AD8309.

Za točke 1,2,3 imate skice v user manual od LPC2138.

Za točki 5,6 sva risala najine skice.

Za točko 8 so skice odzivov v PDFju o AD8309.

Literatura

<http://www.dos4ever.com/trochotron/TROCH.html>

http://www.tube-tester.com/sites/nixie/different/e1t-tubes/E1T_philips/e1t-phil.htm

<http://www.tubeclockdb.com/news/236-zetalinkbiz.html/on-ebay/162-vintage-tube-counter-e1t-philips-pw4062-gwo.html>

<http://www.cs.ubc.ca/~hilpert/e/edte/PhilipsPW4032/>

<http://www.jogis-roehrenbude.de/Roehren-Geschichtliches/Nixie/E1T.htm>

<http://www.cs.ubc.ca/~hilpert/e/edte/>

E1T Decade Counter Tube.pdf

http://www.nxp.com/documents/data_sheet/LPC2131_32_34_36_38.pdf

<http://www.keil.com/dd/vtr/3880/9789.htm>